

3

LATVIJAS SOCIĀLDEMOKRĀTIJAS
PARĪZES GRUPA

VĒSTURISKĀ IZZIŅA
1910.g. - 1918.g.

PA - 20. fonds

Pēc 1905.g. revolūcijas sakāves, bēgot no represijām, daudz latviešu sociāldemokrātu meklēja patvērumu ārzemēs. Par emigrantu galvenajām apmešanās vietām kļuva Rietumeiropas lielākās pilsētas un rūpniecības centri. Emigrācijā sociāldemokrāti apvienojās pulciņos jeb ārzemju grupās.

1910.g. Francijas galvaspilsētā Parīzē tika nodibināta Latvijas Sociāldemokrātijas (LSD) Parīzes grupa.

Tuvāku ziņu par grupas darbību līdz 1913.g. trūkst, nav saglabājušies arī statūti, taču zināms, ka grupas biedri noturējuši sapulces, kurās bieži lasīti referāti par aktuālām tēmām.²

1912.g., kad tika izveidota LSD ārzemju grupu Koporganizācija, visas grupas pieņēma tās izstrādātos kopīgos statūtus. Tajos norādīti ārzemju grupu galvenie uzdevumi:

- materiāli un idejiski atbalstīt LSD un tās ārzemju organizācijas;
- saliedēt emigrācijā dzīvojošos sociāldemokrātus, veidot viņu šķiras apziņu un veicināt izglītību.

Sākoties I Pasaules karam un vācu armijai iebrūkot Francijā, Parīzes grupai pārtrūka sakari ar citām Koporganizācijas grupām, daudz biedru palika bez darba, daļa devās projām no pilsētas.

Neskatoties uz grūtībām, regulāri tika noturētas sapulces, svētdienās biedri pulcējās grupas bibliotēkā, kura kara apstākļu dēļ bija atvērta tikai divas reizes nedēļā.³ Biedri piedalījās citu organizāciju rīkotajos kopīgajos mītiņos un referātos, grupai bija pārstāvji Katordznieku fondā, Emigrantu kesē,⁴ sociāldemokrātu bibliotēkā un sabiedrisko organizāciju centrā.

¹ L. Dūma un Dz. Paeglīte. Revolucionārie Latviešu emigranti ārzemēs. 1897.-1919.-Rīga, 1976.-73.lpp.

² Turpat, 99.lp.

³ LVA, PA-20.f., 1. apr., 1.l., 19. lp.

⁴ Turpat, 21. lp.

1915.g. Parīzes grupa pievienojās LSD ārzemju pārstāvniecības - Ārzemju Komitejas⁵ (ĀK) rezolūcijai "Pasaules karš un starptautiskās sociāldemokrātijas taktika",⁶ kā arī pati pieņēma vairākas rezolūcijas, kurās nosodīja karu.

1916.g. biedru konfliktu un vairākuma radikālisma dēļ, grupas darbība panīka, saruka biedru skaits.⁷ Taču jau 1917.g. pavasarī, pateicoties klātpienākušajiem biedriem, darbība atsākās ar jaunu sparū.⁸

Bieži tika noturētas sapulces, kurās galvenokārt apsprieda revolucionāros notikumus Krievijā. Daudz biedru gatavojās atgriezties Dzimentenē, lai piedalītos cīņā.

Vairākumam Parīzes Grupas biedru, tāpat kā daudziem citiem sociāldemokrātiem visā Rietumeiropā, izdevās aizbraukt. Taču palikušie turpināja darbību un grupa eksistēja vēl 1918.g. vidū,¹⁰ kad citas grupas jau bija likvidējušās (ilgāk par citām darbojās arī Londonas Nozare).¹¹

Par grupas tālāko likteni dokumentos ziņu nav.

Vadošā arhiviste

L.Vītola

L. Vītola

- ⁵ Skat. Ārzemju Komitejas (PA-2.f.) Vēsturisko izziņu
⁶ LVA, PA-20.f., 1.apr., 1.1., 35.lp.
⁷ Turpat, 80.lp.
⁸ Turpat, 87.lp.
⁹ LVA, PA-20.f., 1.apr., 1.1., 87.o.p.lp.
¹⁰ Turpat, 104.o.p.lp.
¹¹ Skat. Londonas Nozares (PA-12.f.) Vēsturisko izziņu.